

PSİKOSOSYAL SAĞLIĞIMIZ İÇİN KREŞ İSTİYORUZ

Hamide İpek*, Sevinç Hocaoğlu**

* Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Sendika Okulu, Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Modülü
** Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Hukuk Bürosu

Giriş: Sağlık çalışanlarında psikososyal tehlikelerle en sık anılan iş stresi, kronik yorgunluk, absentizm, presentizm, depresyon, psşkosomatik yakınmalar, tükenmişlik, vb.birbiriyle bağlantılıdır ve bu olgular sadece çalışanın kişisel sorunlarıyla değil çalışma koşullarıyla ve evden işe taşınan sorunlarla ilişkilidir. Sağlık çalışanlarının sağlığı ve güvenliği (SÇS) Birimlerinin yapacakları risk değerlendirmelerinde psikososyal tehlikeler başlığında kreş varlığı ve kreş denetimi mutlaka yer almalıdır. Kreşler çalışma yaşamında ev/iş yaşamını uyumlaştırma yönelik program/müdahaleler olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmanın amacı Ulusal ve uluslararası mevzuatta kreş hakkıyla ilgili düzenlemeler ışığında kamuda kreş hakkını ve bu hakkın gerçekleştirilmesinin önündeki engelleri değerlendirmektir.

Gereç Yöntem: Ulusal mevzuatta kreş hakkıyla ilgili mevzuat taranmış, kamuda kreş açılmasıyla ilgili yasal zorunluluklar belirlenmiş ve kreş açılmasının önündeki engeller literatür ve sendika raporlarında araştırılmıştır.

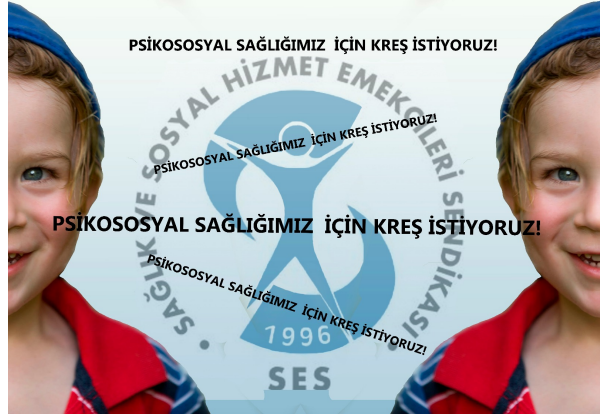
Bulgular: Kreş hakkına ilişkin ulusal mevzuat

- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 191. Maddesi;
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. Maddesi a bendi;
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakım Evleri Hakkında Yönetmeliği;
- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmeliği;
- Mediko Sosyal, Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Uygulama Yönetmeliğin "Sosyal Hizmetler" başlıklı 15. maddesi e bendi

1 Ocak 2013'te Maliye Bakanlığı'nın yayınladığı "Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ" ile kreşlere kamu bütçesinden harcama yapılması yasaklanmıştır.

Kreş kurulmasının önündeki engeller:

- 1.İşçi ve memur statüsündeki çalışanlar için ayrı mevzuat ve zorunlulukların olması;
- 2.İşçiler içinde de temizlik, güvenlik, büro vb. alt işveren sayısının fazla olması ve kreş açmak için gerekli sayının sağlanamaması;
- 3.Kreş açma zorunluluğunda sadece kadın çalışan sayısının ele alınması, erkeklerin çocuk bakımına gereksiniminin olmadığını öngören eril anlayış;
- 4.Farklı Bakanlıklarda da aynı ilçede farklı kamu kurumlarının ortak kreş açamaması
- 5.Sendikaların bu konuyu ana gündemlerine almaması ve farklı kurum sendikalarının ortak mücadele yürütememesi

Sonuç : Kreş çocuk ve ebeveyn hakkıdır, tüm çalışanları kapsamalıdır. Psikososyal sağlığımız için çalışma ortamı ile ilgili önemli düzenlemelerden biri de çocuklarımızın bakımına yönelik kreşlerdir. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası olarak tüm bu nedenlerle bir çocuk ve ebeveyn hakkı olarak ele alınan kreş ihtiyacının belirlenmesinde sağlık-sosyal hizmet kurumlarımızda çalışanların cinsiyetine bakılmadan tüm emekçiler üzerinden ihtiyaç tespiti yapılması, çocuk sayısı kriterinin kaldırılması,istihdam biçimleri yönünden de ayrılma gidilmemesi gerektiğini düşünüyoruz. İlçe ya da küçük işyerleri için sağlık-sosyal hizmet emekçilerine yönelik ortak kreşler veya tüm kamu kurumlarını gören ortak kreş kurulması yoluna gidilmelidir. Yine sağlık hizmetinin niteliği gereği 24 saat kesintisiz sağlık hizmeti verilen ve nöbet usulü çalışılan işyerlerimizde, kreş hizmetinin 24 saat süreyle kesintisiz olarak sunulması göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kreşlerin bütçesine işverenimiz olan bakanlıkların bütçesinde yer verilmelidir.